

Forebyggelse af seksuelle overgreb mod døgnanbragte børn og unge

- hvordan skaber vi trygge og sikre udviklingsmiljøer?

Merete Bonde Jørgensen og Anette Hammershøi, SISO

- Videnscenter - del af regeringens handlingsplan
- Telefonrådgivning - 2077 1120
- Konsulentbistand til implementering af beredskaber
- Vidensopsamling/formidling fra forskning og praksis
- SISO's undersøgelser
- Undervisningsmateriale til pædagoger, lærere og socialrådgivere

Forebyggelse af overgreb på anbringelsessteder

- Efteruddannelse, kurser og diplomuddannelse
<http://www.forebygseksuelleovergreb.dk/>
- Fagligt vejledningsmateriale "*Den professionelle Tvivl – om tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn*"
- Inspirations- og debatmateriale "*En tryk anbringelse – forebyggelse af seksuelle overgreb mod døgnanbragte børn*", Dialogspil, Udviklingshjul og Inspirationskatalog.
- Spil om børns læring om grænser, empati og seksualitet – "*Spillerum*"
- Forsøg med gruppeforløb for børn udsat for seksuelle overgreb (effektmåling af resultater)
- Gruppeforløb for børn med seksuelt grænseoverskridende handlinger (effektmåling af resultater)

Hvad ved vi om seksuelle overgreb mod døgnanbragte børn?

- Døgnanbragte børn og unge har to til tre gange øget risiko for seksuelle overgreb, - før eller under anbringelse
- 80 % af alle døgninstitutioner har modtaget børn og unge, som inden og/eller under anbringelsen har været udsat for seksuelle overgreb (akf).
- På lidt over en fjerdedel af institutionerne er der sket seksuelle overgreb under anbringelsen (akf).
- Omkring halvdelen er overgrebene inden anbringelsen er begået af et familiemedlem, hyppigst en stedfar (akf).
- Det er typisk et andet barn eller ung, der står for de overgreb, der sker under anbringelsen (akf).
- Mellem to tredjedel og tre fjerdedel er piger, ca. en fjerdedel til tredjedel er drenge. (SISO), Gennemsnitsalderen for første overgreb er godt 8 år, 2 år lavere for børn i plejefamilie.

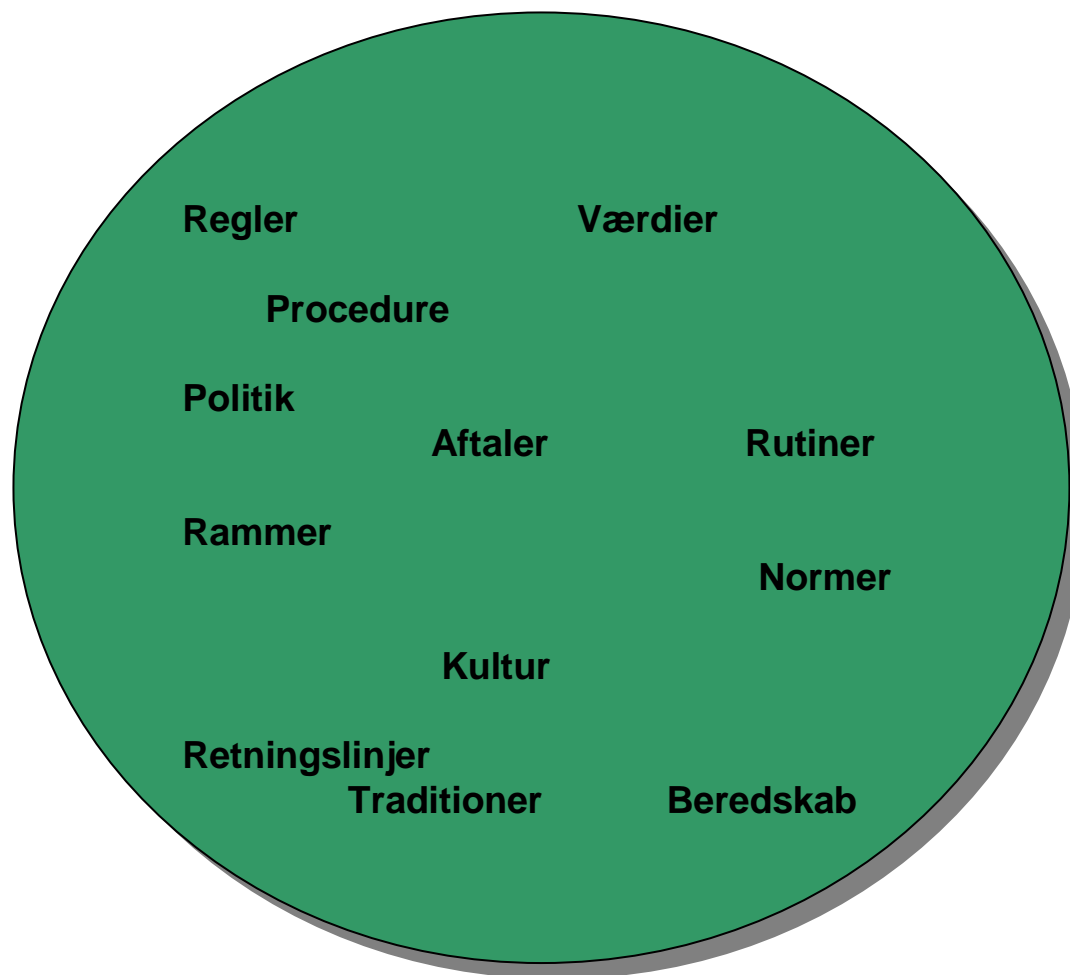

Skriftligt beredskab og handleplaner

- Det er de færreste institutioner, der har en handlingsplan/beredskab for de seksuelle overgreb, der foregår på institutionen, kun ¼ af døgninstitutionerne (akf, 2006)
- Kun ca. 1/3 af socialpædagogiske opholdssteder har skriftlig beredskab/handleplan (SISO 2007)
- Knap hver femte (20 %) af plejefamilier har fået information om kommunalt beredskab. (SISO 2007)
- Kommunerne – over halvdelen (57 %) har ikke kendskab til skriftligt beredskab (SISO 2007)

Hvad er et trygt og sikkert udviklingsmiljø? Hvad har betydning?

Skabelsen af trygge og sikre anbringelsessteder involverer både fokus på **struktur** og på **relationer** (vægtning varierer).

- Relationsarbejde
 - barnet
 - børnegruppen
- Relationer til omverdenen
 - samarbejde med forældre
 - samarbejde med øvrigt netværk

”Da jeg boede på børnehjemmet, sagde jeg på et tidspunkt, hvor der var en praktikant, som stod og tørrede mig, jeg havde været i bad, så siger jeg: Ole han vil bolle med mig”. Så kiggede hun på mig (og sagde) ”det må han sandelig ikke”... Og så blev der ikke gjort mere ved det, og fra den dag, så sagde jeg bare ikke mere. Det, jeg havde håbet var, at hun ville gøre noget..... Hun gjorde ikke noget”

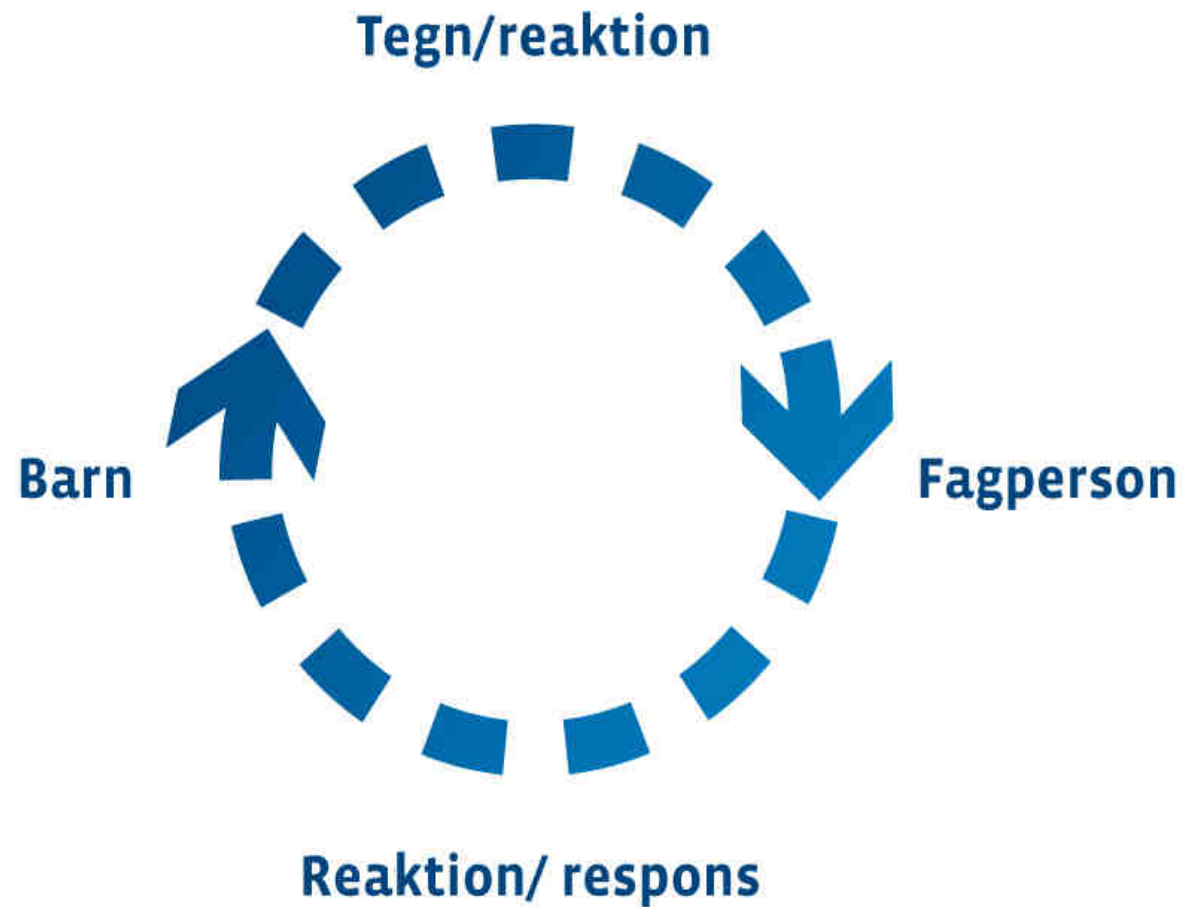
SISO, døgnundersøgelsen, 2008

Tegn/reaktion – reaktion/respons model

SISO

videnscenteret for sociale indsatser ved seksuelle overgreb mod børn

Hvad får børn til at fortælle om overgreb?

SISO

videnscenteret for sociale indsatser
ved seksuelle overgreb mod børn

Børnene er hyppigste kilde til at vi får kendskab til overgreb!

Analyse af udsagn fra børn viser, at det har betydning, at barnet oplever, at der er en:

- *anledning* til at fortælle
- *hensigt* til at fortælle
- *forbindelse* til det, der tales om

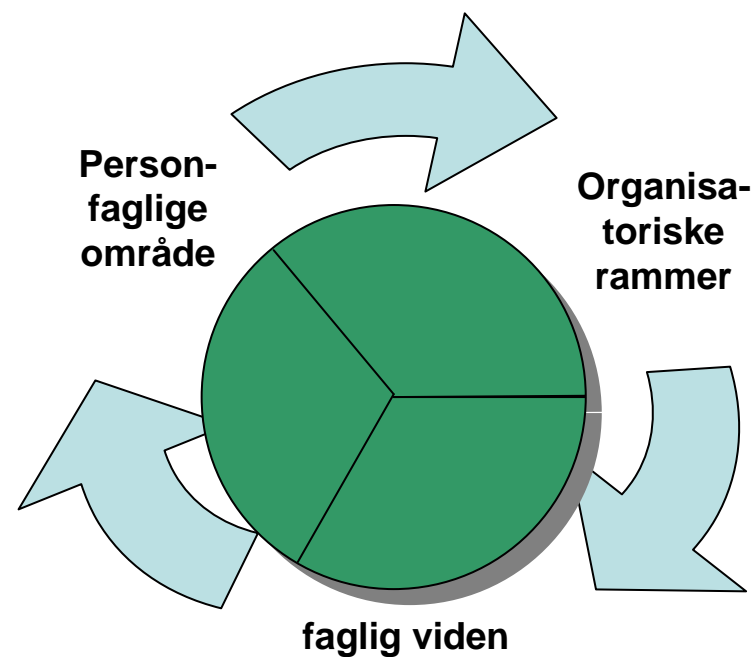
Tine K. Jensen et al. (2005)

Udfordringer på området – tre fokus områder

SISO

videnscenteret for sociale indsatser
ved seksuelle overgreb mod børn

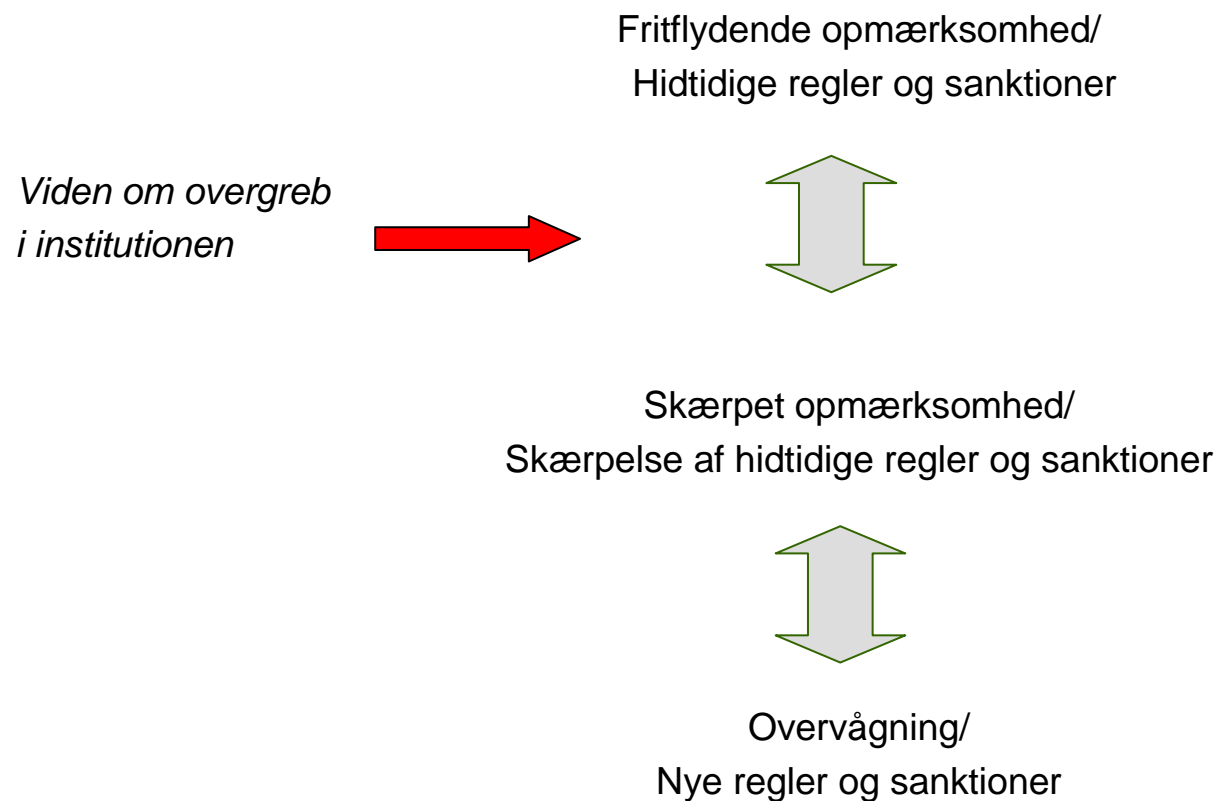
Organisatoriske område

- værdigrundlag (børnesyn, udviklingssyn)
- politikker (seksualpolitik, samværs- og omgangsformer)
- skriftligt beredskab (handlevejledning, retningslinjer)
- ansættelsesprocedurer
- fysisk indretning
- sociale medier (mobil og it)

Faglige opmærksomhedsområder

- Faglig viden om
 - Børn og unges seksualitet
 - Seksuelle overgreb
- Dialog om seksualitet, kropslighed og grænsesætning
 - Dialogspil
 - Børnemøder
 - Genogram, livshistorie, eksternalisering
- Skærpet opmærksomhed

Personfaglige område – at bruge sig selv som pædagogisk redskab

- Privat – personligt – professionelt
 - Tabuiseret traume
 - Beskyttelse af barnet, af medarbejderen
 - Besøgsfamilier
- Supervision – refleksion

En samlet forebyggelsespolitik kan indeholde

- Et fælles værdigrundlag for arbejdet med forebyggelse
- Skriftligt beredskab og procedure der bl.a. beskriver hvordan medarbejdere og ledelse skal håndtere en mistanke eller viden om seksuelle overgreb.
- Beskrivelse af anbringelsesstedet faglig tilgang til børn og unges seksualitet – fx i form af en seksualpolitik.
- En fælles – drøftet og nedskrevet - definition af seksuelle overgreb og seksuelt.
- Klar og fælles plan/målsætning for hvordan procedurer om forebyggelse og håndtering af mistanke implementeres
- Beskrivelse af fagligt vidensgrundlag – herunder kompetenceudvikling om emnet seksuelle overgreb. Beskrivelse af faglige fokusområder
- Fælles drøftelse af normer og retningslinjer for omgangs- og samværsformer mellem medarbejdere og børn og unge samt børn og unge imellem.

TAK FOR I DAG!

SISO

videnscenteret for sociale indsatser
ved seksuelle overgreb mod børn

SERVICESTYRELSEN – SOCIAL VIDEN TIL GAVN

